

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-749/23-1

Lieta C-749/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 20. novembris

Iesniedzējtiesa:

Okresní soud v Teplicích (Čehijas Republika)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 14. septembris

Prasītāja:

innogy Energie, s.r.o.

Atbildētāja:

Q. S.

LĒMUMS

Okresní soud v Teplicích (Teplicičas apgabaltiesa, Čehijas Republika), viena tiesneša sastāvā [...] izskatot lietā, ko ierosinājusi

prasītāja: *innogy Energie, s.r.o.*, [...]

pret

atbildētāju: **Q. S.**, [...]

par summas 6 609,66 CZK apmērā samaksu

nolēma:

[...] saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu Eiropas Savienības Tiesai uzdot šādus **prejudiciālos jautājumus**:

- a. Vai Padomes Direktīvas 93/13/EEK būtība un mērķis nepieļauj, ka šīs direktīvas par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 3. pants, lasot to kopsakarā ar tās pielikuma 1. punkta e) apakšpunktu un kopsakarā ar šīs direktīvas 5. pantu par to, ka līguma noteikumi ir jā sastāda rakstveidā vienkāršā, skaidri saprotamā valodā, kā arī 7. pantā paredzētais efektivitātes princips, tiek interpretēti tādējādi, ka līgumsods – kas ietverts standartlīgumā daļas “Citi noteikumi” 1/2 lappusē (pirmajā līguma lappusē), kaut arī (pretēji parastajai praksei patērētāju līgumu jomā) šajā “pirmajā lapā” nav ietverti nekādi līgumslēdzēju pušu identifikācijas dati, tajā nav ar roku izdarītu papildinājumu, bet līgumsods ir iekļauts sadaļā “Citi noteikumi”, radot iespaidu, ka tas ir nebūtisks noteikums, – tiek uzskatīts par būtisku daļu rakstveida līgumā, kas noslēgts starp patērētāju un piegādātāju, jo patērētājam var tikt prasīts, lai tas pienācīgi iepazītos ar šo līguma lappusi, ja otrā līguma lappuse (2/2), kas ir faktiski aizpildīta un parakstīta, ietver pietiekamu informāciju par to, ka runa ir par otru līguma lappusi, tieši tāpēc, ka tā ir apzīmēta kā 2/2?
- b. Vai Direktīvas 93/13/EEK būtība un mērķis nepieļauj, ka tās 3. pants, lasot to kopsakarā ar tās pielikuma 1. punkta e) apakšpunktu un/vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/944 12. panta 3. punktu, tiek interpretēts tādējādi, ka gadījumā, ja piegādātājs izbeidz uz noteiktu laiku noslēgtu līgumu par elektroenerģijas piegādi par fiksētu cenu patērētāja saistību neizpildes dēļ, **nav** nozīmes piegādātāja faktisko tiešo ekonomisko zaudējumu apmēram, kas tam radušies, pirms termiņa izbeidzot līgumu ar patērētāju?

[..]

Pamatojums:**A) Tiesvedības priekšmets**

Prasības pieteikumā prasītāja prasa samaksāt summu 6609,66 CZK apmērā saistībā ar to, ka atbildētāja, pamatojoties uz elektroenerģijas piegādes paketes līgumu, patērēja elektroenerģiju māj saimniecības vajadzībām patēriņa vietā [..] un apņēmas par piegādāto elektroenerģiju maksāt nolīgto cenu. Līgums tika noslēgts uz noteiktu laiku, tika veikta apspriešanās par produktu, kas garantē noteiktu elektroenerģijas cenu visā līguma darbības laikā (līguma darbības laikā, bet attiecībā uz vēlāku laikposmu /pagarināšanu/ tajā ir precizēts veids, kādā tiks noteikta cena) un nodrošina zemāku elektroenerģijas vienības cenu atšķirībā no līgumiem, kas noslēgti uz nenoteiktu laiku. Prasītāja nodrošina šo ieguvumu ar līgumsodu, pieņemot, ka tiks ievērots lietotāja pienākums pienācīgi izpildīt līgumu noteiktajā termiņā. Tajā pašā laikā šis līgumsods ir arī vienotas likmes kompensācija par zaudējumiem, kas prasītājam varētu rasties, ja lietotājs nav patērējis līgumā paredzēto elektroenerģiju, jo uz noteiktu laiku noslēgtu līgumu gadījumā prasītāja iepriekš iepērk lietotājam elektroenerģiju uz visu līgumā

noteikto laiku nestabilos vairumtirdzniecības tirgos, pamatojoties uz tā saukto saprātīgi paredzamo patēriņu. Tā kā atbildētāja nebija izpildījusi savas saistības maksāt elektroenerģijas cenu, prasītāja 2020. gada 11. septembrī pārtrauca piegādāt elektroenerģiju saskaņā ar Enerģētikas likumu un ar 2020. gada 23. septembra vēstuli izbeidza līgumu. Izbeidzot šo līgumu, prasītāja aprēķināja atbildētājam sodu 8800 CZK apmērā atbilstoši uz noteiktu laiku noslēgtajam līgumam, 2020. gada 13. septembrī izrakstot rēķinu par līgumsoda summu, kas bija jāmaksā līdz 2020. gada 23. septembrim. Prasītā līgumsoda apmērs ir 400 CZK mēnesī, sākot no 2020. gada 11. septembra līdz 2022. gada 24. jūlijam, proti, kopumā par 22 mēnešiem, par kopējo summu 8800 CZK apmērā. Atbildētāja veica daļēju maksājumu 2190,34 CZK apmērā, tāpēc prasībā prasītā summa atbilst atlikušajam atbildētājas parādam.

Atbildētāja nav paudusi nostāju par prasību.

Atbildētāja bez attaisnota iemesla neieradās noteiktajā tiesas sēdē, un iesniedzējtiesa turpināja skatīt lietu viņas prombūtnē saskaņā ar Civilprocesa kodeksa noteikumiem. Iesniedzējtiesa izvērtēja pierādījumus no lietas materiālos ietvertajiem dokumentiem un informēja prasītāju (tās pārstāvi), ka, ņemot vērā atbildētājas patērētājas statusu, tiesai ir šaubas par noteikuma par līgumsodu saderību ar Savienības tiesību normām par patērētāju tiesību aizsardzību. Prasītāja nav paudusi nostāju par izvēlēto lietas izskatīšanas veidu.

Pamatojoties uz izvērtētajiem pierādījumiem, iesniedzējtiesa ir izdarījusi šādus daļējus faktu konstatējumus:

Pamatojoties uz 2020. gada 24. janvāra līgumu par kombinēto elektroenerģijas piegādes pakalpojumu sniegšanu, kas noslēgts starp prasītāju un atbildētāju kā patērētāju, iesniedzējtiesa konstatēja, ka runa ir par prasītājas iepriekš izdrukātu līgumu veidlapas formā, kas tika aizpildīta ar roku un parakstīta tikai 2/2 lappusē. Saskaņā ar šo līgumu prasītāja no 2020. gada 24. janvāra apņēmas atļaut elektroenerģijas patēriņu patēriņa vietā, un atbildētāja par patērēto elektroenerģiju apņēmas samaksāt pārdošanas cenu atbilstoši piemērojamajam cenrādī. Tika panākta vienošanās par avansa maksājumiem 1200 CZK mēnesī, ievērojot, ka produkts bija *STANDARD DO2d* sadales tarifs, un paredzamais patēriņš ir 1,8 MWh/gadā. Līguma lappusē, kas apzīmēta kā 1/2, sadaļā “*Uzavření a trvání smlouvy*” (līguma noslēgšana un darbības termiņš) ir norādīts, ka līgums ir noslēgts uz noteiktu 30 mēnešu laiku [“*Základní doba*” (pamata periods)] un šajā laikposmā to nevar izbeigt pirms termiņa.

Strīdīgais noteikums ir ietverts sadaļā “*Ostatní ujednání*” (citi noteikumi), kurā ir norādīts, ka lietotājam bez nepamatotas kavēšanās ir jānodrošina, ka tas sadarbosies ar *innogy*, lai varētu sākt piegādes saskaņā ar noslēgto līgumu, tostarp apņemoties neveikt juridiskas darbības vai citas darbības, kas liedz izpildīt prasītājas pienākumu piegādāt elektroenerģiju (tostarp mainīt piegādātāju), izņemot tās, uz kurām tai ir tiesības saskaņā ar likumu. Šā pienākuma neievērošanas gadījumā lietotājam ir jāmaksā *innogy* sods 3000 CZK apmērā

mājsaimniecību kategorijai un 10 000 CZK apmērā uzņēmumu kategorijai. Tāds pats sods ir jāmaksā lietotājam, kurš ir maldinājis *innogy*, izbeidzot līgumu ar savstarpēju vienošanos, un pretēji tam, kā norādīts līgumā, turpinās saņemt elektroenerģiju no cita piegādātāja tajā pašā patēriņa vietā. Ja saņēmējs bez *innogy* piekrišanas iesniedz jebkādu juridiski saistošu gribas izteikumu (neatkarīgi no tā, vai izteikums ir iesniegts vai nodots *innogy*, vai tas ir iesniegts ar novēlošanos, vai gribas izteikums bija kļūdainis, nedz arī no tā, kā un kas pēc tam izbeidza līgumu/piegādi), kura mērķis ir pirms termiņa izbeigt uz noteiktu laiku noslēgtu līgumu vai pārtraukt piegādi no *innogy* (kas attiecībā pret tirgus operatoru ir par balansēšanu atbildīgais subjekts), kas veikta saskaņā ar šādu līgumu (par šādu gribas izteikumu uzskata arī pilnvarojumu mainīt piegādātāju vai novēlotu paziņojumu par uz noteiktu termiņu noslēgta līguma izbeigšanu iesniegšanu noteiktajā termiņā; savukārt par šādu gribas izteikumu neuzskata pašu ierosinājumu izbeigt līgumu pirms termiņa pēc abpusējas vienošanās) vai lietotājs vairākkārt (t.i. divreiz vai vairākas reizes) ir pārkāpis kādu no līgumā noteiktajām maksājumu saistībām (neatkarīgi no tā, vai tās ir vienas un tās pašas saistības vai dažādas saistības, un vai pēc tam *innogy* vienpusēji izbeidz līgumu), vai lietotājs ar savu rīcību padara piegādi neiespējamu, *innogy* ir tiesības aprēķināt saņēmējam līgumsodu, kas ietver arī iespējamo kompensāciju par zaudējumiem, kas radušies *innogy*, lietotājam nepatērējot nolīgto elektroenerģiju, 400 CZK apmērā mājsaimniecību kategorijai un 2000 CZK apmērā uzņēmumu kategorijai par katru kalendāro mēnesi un tā daļu, kas seko pēc dienas, kad *innogy* izbeidza vai pārtrauca piegādi iepriekš aprakstītās lietotāja rīcības rezultātā, līdz noteiktā līguma termiņa beigām (ieskaitot iespējamo līguma termiņa pagarinājumu). Attiecībā uz saņēmēju, kam piemēro sadales tarifu D01d vai C01d saskaņā ar cenrādi, iepriekšējā teikumā minētie sodi tiek samazināti uz pusi. Saņēmējam ir jāmaksā *innogy* sods 100 CZK apmērā par katru atsevišķo līgumā noteiktā maksājuma kavējumu, kas pārsniedz 10 dienas. Lietotājam ir jāsamaksā rēķinā norādītais sods maksājumam atbilstošajā termiņā saskaņā ar līguma vispārīgajiem noteikumiem. Ja līgumsods tiek aprēķināts par līguma/piegādes pirmstermiņa izbeigšanu, kas ir pretrunā līguma noteikumiem, lietotājs tiks faktiski atbrīvots no pienākuma to samaksāt, ja viņš atceļ vai atsauc savu gribas izteikumu, kas vērsts uz līguma pirmstermiņa izbeigšanu, un novērš *innogy* radītās negatīvās sekas. Ja vien iepriekš nav noteikts citādi, papildus tiesībām aprēķināt sodu, kas izriet no tā, ka lietotājs nav izpildījis savu pienākumu, *innogy* ir arī tiesības prasīt kompensāciju par zaudējumiem un nokavējuma procentus saistībā ar konkrēta pienākuma neizpildi. Ar iespējamo atteikšanos netiek izbeigts *innogy* prasījums par sodu, kas saistīts ar to, ka saņēmējs nav izpildījis saistības pirms šādās atteikšanās. “*Ostatní ujednání*” (citi noteikumi) stājas spēkā līguma spēkā stāšanās dienā.

Šajā gadījumā līgumu aizpilda prasītājas darbinieki tieši elektroniskajā vidē (datorā), un patērētājam ir iespēja aplūkot dokumentu uz ekrānā; līguma teksta aplūkošanu nodrošina prasītājas darbinieks ar datorpeles palīdzību. Pēc tam dokuments tiek parakstīts, izmantojot planšetdatoru, un parakstītā līguma galīgā versija tiek nosūtīta patērētājam uz viņa elektronisko pastu. Līgums pēc patērētāja pieprasījuma var tikt izdrukāts jebkurā apspriešanās posmā.

Ar 2020. gada 21. jūlija vēstuli atbildētāja tika aicināta samaksāt avansa maksājumus 1200 CZK apmērā par 2020. gada jūniju un jūliju. Pēc tam prasītāja ar 2020. gada 23. septembra vēstuli atteicās no līguma saistībā ar to, ka, neraugoties uz vairākiem aicinājumiem, atbildētāja nav atmaksājusi parādu prasītājai. Ar rēķinu [...] prasītāja veica galīgo norēķinu un norēķinājās elektroenerģijas piegādes pārmaksu par laikposmu no 2020. gada 4. februāra līdz 2020. gada 11. septembrim 316,36 CZK apmērā. Ar 2020. gada 13. septembra vēstuli prasītāja aprēķināja atbildētājai līgumsodu 8800 CZK apmērā par 22 mēnešiem par nepatērēto elektroenerģiju, 400 CZK par katru mēnesi, un tā apmaksas termiņš bija noteikts uz 2020. gada 23. septembri.

B) Valsts tiesību normas

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (Likums Nr. 89/2012 – Civilkodekss), ar grozījumiem

2048. panta 1. punkts

Ja puses par līguma noteikumu pārkāpšanu ir vienojušās par konkrēta apmēra līgumsodu vai veidu, kādā tiek aprēķināts līgumsoda apmērs, kreditors var pieprasīt līgumsodu neatkarīgi no tā, vai tam ir vai nav nodarīts kaitējums noteiktā pienākuma neievērošanas dēļ. Līgumsodu var noteikt citādi, nevis kā naudas sodu.

580. panta 1. punkts

Juridiskā darbība, kas ir pretrunā labiem tikumiem, kā arī juridiskā darbība, kas ir pretrunā likumam, nav spēkā, ja to prasa likuma būtība un mērķis.

1811. panta 1. punkts

Uzņēmējam visa informācija patērētājam ir jāsniedz skaidrā un saprotamā veidā, kā arī tādā valodā, kurā līgums ir noslēgts.

Zákon č. 458/2000 Sb., Energetický zákon (Likums Nr. 458/2000 par enerģētiku)

[valsts tiesību normas, kas nav piemērojamas *ratione temporis*]

Piezīme: saskaņošana ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/944 tika veikta ar iepriekš minētajiem tiesību aktiem, kas stājas spēkā 2022. gada 1. janvārī – līdz tam brīdim (līdz 2021. gada 31. decembrim) Čehijas tiesību sistēmā spēkā esošais regulējums bija paredzēts Enerģētikas likuma 11.a pantā “Daži patērētāju aizsardzības pasākumi”, un tā saturs neattiecas uz šo lietu.

28. panta 1. punkts

Saņēmējam ir tiesības:

e) par brīvu izvēlēties un nomainīt elektroenerģijas piegādātāju,

28. panta 2. punkts

Saņēmējam ir pienākums:

l) ja tiesības izvēlēties pakalpojumu sniedzēju tiek īstenotas saskaņā ar 1. punkta e) apakšpunktu, ievērot nolīgto uzteikuma termiņu, ja līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku.

C) Savienības tiesību normas

Atbilstošās Savienības tiesību normas:

Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos

3. pants

1. Līguma noteikumu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, uzskata par negodīgu, ja, pretēji prasībai pēc godprātības, tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam.

2. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš noformulētiem standartlīgumiem.

Tas, ka par zināmu noteikumu aspektiem vai par kādu īpašu noteikumu notikusi atsevišķa apspriešanās, neizslēdz šī panta piemērošanu pārējam līgumam, ja vispārējais līguma novērtējums norāda, ka tas tomēr ir iepriekš noformulēts standartlīgums.

Ja pārdevējs vai piegādātājs norāda, ka par kādu standarta noteikumu notikusi atsevišķa apspriešanās, pierādījuma pienākums šai sakarā ir viņam.

3. Pielikumā atrodas indikatīvs un nepilnīgs tādu noteikumu saraksts, ko var uzskatīt par negodīgiem.

5. pants

Līgumos, kuros visi vai atsevišķi patērētājam piedāvāti noteikumi ir rakstveidā, šiem noteikumiem vienmēr jābūt sastādītiem vienkāršā, skaidri saprotamā valodā. Ja rodas šaubas par kāda noteikuma nozīmi, priekšroka dodama interpretācijai, kas ir vislabvēlīgākā patērētājam. Šos noteikumus par interpretāciju nepiemēro 7. panta 2. punktā noteikto procedūru kontekstā.

7. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos.

Pielikums:

3. panta 3. punktā minētie noteikumi

1. Noteikumi, kuru mērķis vai sekas ir šādas:

[..]

pieprasīt patērētājam, kurš nespēj izpildīt savas saistības, maksāt neproporcionāli lielu kompensāciju.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES

12. pants

Maiņas tiesības un noteikumi par maksām saistībā ar maiņu

1. Piegādātāju vai tirgus dalībnieku, kas iesaistīti agregēšanā, maiņu veic pēc iespējas īsākā laikā. Dalībvalstis nodrošina, ka lietotājam, kas vēlas mainīt piegādātājus vai tirgus dalībnieku, kas iesaistīts agregēšanā, vienlaikus ievērojot līguma noteikumus, ir tiesības veikt maiņu maksimāli trīs nedēļu laikā no pieprasījuma dienas. Vēlākais no 2026. gada piegādātāju maiņas tehniskais process nav ilgāks par 24 stundām, un to ir iespējams īstenot jebkurā darbdiēnā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz no mājāsaimniecības lietotājiem un mazajiem uzņēmumiem neiekasē nekādu maksu saistībā ar maiņu.

3. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis var izvēlēties atļaut piegādātājiem vai tirgus dalībniekiem, kas iesaistīti agregēšanā, iekasēt no lietotājiem maksu par līguma izbeigšanu, ja minētie lietotāji *pēc savas vēlēšanās* izbeidz elektroenerģijas piegādes līgumus ar fiksētu termiņu, fiksētu cenu pirms līguma termiņa beigām, ar noteikumu, ka šādas maksas ir paredzētas līgumā, kuru patērētājs pēc savas vēlēšanās noslēdzis, un ka lietotājs **par šādām maksām ir skaidri informēts** pirms līguma noslēgšanas. Šādas maksas ir **samērīgas** un nepārsniedz tiešos ekonomiskos zaudējumus, kas rodas piegādātājam vai tirgus dalībniekam, kas iesaistīts agregēšanā, saistībā ar to, ka lietotājs izbeidz līgumu, ieskaitot izmaksas par visām grupētajām investīcijām vai pakalpojumiem, kas jau sniegti lietotājam saskaņā ar līgumu. Pierādīšanas pienākums par tiešo ekonomisko zaudējumu ir piegādātājam vai tirgus dalībniekam, kas iesaistīts agregēšanā, un regulatīvā iestāde vai jebkura cita kompetentā valsts iestāde uzrauga līguma izbeigšanas maksu pieļaujamību.

D) Atbilstošā judikatūra

Ar *Nejvyšší soud* (Augstākās tiesas, Čehijas Republika) 2022. gada 30. augusta spriedumu, lietas Nr. 33 Cdo 2151/2021–106, tika atcelts *Krajský soud v Ústí nad Labem* (Ūsti pie Labas apgabaltiesas, Čehijas Republika) Liberecas filiāles 2021. gada 11. februāra spriedums, lietas Nr. 29 Co 165/2020–40, un lieta tika nodota atkārtotai izskatīšanai.

Iesniedzējtiesa šajā ziņā norāda, ka lēmumi par līdzīgām (analoģiskām) prasībām ir atrodami anonimizētu tiesu nolēmumu datubāzē, kuru pārvalda *Ministerstvo spravedlnosti ČR* (Čehijas Republikas Tieslietu ministrija, Čehijas Republika), vietnē www.justice.cz.

Galīgie spriedumi, ar kuriem attiecīgi lēmumi tika atzīti par spēkā neesošiem (vai neefektīviem), ir galīgi spriedumi [...] [atsauce uz valsts pirmās un otrās instances tiesu spriedumiem].

Tomēr attiecīgi pastāv arī galīgi spriedumi, kuros netika konstatēts likuma pārkāpums, līgumā noteiktais līgumsods netika atzīts par spēkā esošu un prasība tika apmierināta.

Lielākajā daļā gadījumu atbildētāji ir pasīvi (nepiedalās tiesvedībā, nepauž nostāju par prasību).

E) Pirmā prejudiciālā jautājuma pamatojums

Jautājums par negodīgiem noteikumiem tika aplūkots saistībā ar tiesību aktiem, kas bija spēkā pirms 2014. gada 1. janvāra, un lemjot, pamatojoties uz tiesību aktiem, kas bija spēkā pirms 2013. gada 30. decembra, 2013. gada 11. novembra spriedumā, lietas Nr. I ÚS 35112/11, *Ústavní soud České republiky* (Čehijas Republikas Konstitucionālā tiesa, Čehijas Republika) ne tikai apgalvoja, ka “noteikumiem par sodiem”, lai tie netiktu uzskatīti par negodīgiem, ir jābūt ietvertiem līgumā un atsauce uz vispārīgiem noteikumiem nav pietiekama, lai uzskatītu, ka par tiem ir bijusi apspriešanās, bet tā arī atsaucās uz to, ka patērētāju līguma tekstam, it īpaši, ja līgums ir noformēts veidlapas formā, ir jābūt pietiekami salasāmam, pārskatāmam un saprātīgi noformulētam vidusmēra patērētājam, līguma noteikumiem ir jābūt formulētiem pietiekami lielā šriftā un tie nedrīkst būt iekļauti tādās līguma daļās, kuras radītu iespaidu, ka tie ir nebūtiski.

Lielle uzņēmumi uz šo priekšlikumu reaģēja tādējādi, ka tie veica savu līgumu labojumus un iekļāva sankcijas attiecīgā līguma tekstā. Prasītāja arī ir rīkojusies tāpat, bet veids, kādā tā attiecīgos noteikumus ir iekļāvusi līgumā, rada šaubas par to, vai tā tos patiešām ir darījusi atbilstoši principam, uz kuru ir balstīta Direktīva 93/13. Ir jānoskaidro, vai līguma noteikuma, par kuru nav notikusi atsevišķa apspriešanās, iekļaušana līguma daļā, kas ir apzīmēta kā līguma 1/2 lappuse, kurā tomēr nav ietverti nekādi noteikumi, par kuriem ir notikusi atsevišķa apspriešanās, sadaļā “citi noteikumi”, ja visi līguma noteikumi, par kuriem ir

bijusi atsevišķa apspriešanās, ir minēti tikai 2/2 lappusē, atbilst minētās direktīvas 5. panta prasībām.

Attiecībā uz līgumu noslēgšanu elektroniskā formā salīdzinājumā ar līgumu noslēgšanu “papīra” formā iesniedzējtiesa šajā gadījumā nesaskata nekādu atšķirību, jo sekas, ko rada līgumsoda noteikumu iekļaušana standartlīgumā lappusē, kura nav aizpildīta ar roku un kura neseko tādai [aizpildītajai] līguma daļai, bet gluži pretēji tā parādās iepriekš un tā var tikt ignorēta neatkarīgi no veida, kādā līgums ir ticis noslēgts, vai arī tam iespējams nebūs piešķirta tāda pati nozīme kā informācijai, pēc kuras atrodas paraksts, abos gadījumos ir salīdzināmas.

F) Otrā prejudiciālā jautājuma pamatojums

Aprakstītais līgumsods ietekmē patērētājus (jo īpaši) gadījumā, ja līgums tiek izbeigts viņu maksājumu saistību neizpildes dēļ. Attiecībā uz līguma izbeigšanu, no tā atsakoties piegādātājam, visbiežāk lietotais iemesls ir tieši tas, ka patērētājs nepilda savas maksājuma saistības. Prasītāja prasa maksāt līgumsodu par mēnešiem, kad elektroenerģija netika patērēta, saskaņā ar līgumu uz noteiktu laiku, proti, sodu 400 CZK mēnesī patērētājiem, ievērojot to, ka prasītājam nav jāpierāda faktisko tiešo ekonomisko zaudējumu summa, kā tas ir gadījumā, ja šāda soda samaksa tiktu prasīta patērētājam, ja viņš izbeigtu līgumu laikposmā, kad viņam ir saistošas līguma saistības, piegādātāja maiņas dēļ. Abos gadījumos runa ir par līguma izbeigšanu pirms pareizi nolīgta līguma darbības termiņa beigām, taču gadījumā, ja piegādātājs izbeidz līgumu, viņam nav jāpierāda faktisko tiešo ekonomisko zaudējumu apmērs gadījumā, ja tiek pieprasīts līgumsods, pretēji tam, kā tas ir gadījumā, ja patērētājs izbeidz līgumattiecības, ko viņš veic pēc savas vēlēšanās, kad naudas soda apmērs ir ierobežots ar tiešo ekonomisko zaudējumu apmēru.

Iesniedzējtiesa norāda, ka šajā gadījumā nav notikusi nepietiekama samaksa par enerģijas cenu, bet, gluži pretēji, pastāv pārāk maksā, lai gan atbildētāja neapšaubāmi nav samaksājusi vismaz divus ikmēneša avansa maksājumus par enerģiju 1200 CZK apmērā un līguma priekšmets nav nekāds patērētājas, kas ir atbildētājas, pienākums patērēt enerģiju minimālā daudzumā. Tajā pašā laikā līgumsods nenodrošina nekādas saistības pašam piegādātājam, pat ne pamatsaistības, proti atbilstošu enerģijas piegādi.

G) Nobeiguma apsvērumi

Šajā lietā runa ir par tā saukto “nenozīmīgu” strīdu, kurā tiek lemts par maksājumu, kas nepārsniedz 10 000 CZK un kura iznākums saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzams. Tādēļ iesniedzējtiesai bija pienākums vērsties Eiropas Savienības Tiesā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu.

Tajā pašā laikā ir jānorāda, ka runa nav par atsevišķu gadījumu, bet gan par vienu un to pašu jautājumu daudzās tiesvedībās un Eiropas Savienības Tiesas atbildei uz

iepriekš minētajiem prejudiciālajiem jautājumiem būs nozīme daudzās tiesvedībās.

[..]

DARBBA VERSIJA